

Implementatie protocollen

en de rol van het samenwerkingsverband

Conferentie Lunteren
12 maart 2007

Tineke Oosterlee Kwaliteitscirkel SWV Hoorn1
Kine de Weerd SWV VO-SVO WestFriesland
Adri Storm OBD Noordwest

Programma

- Inleiding
- Situatie West Friesland
- Voorbeeld werkwijze SWV Hoorn 1 Vragenronde
- Project dyslexieverklaring groep 8
- Invoering Protocol VO Vragenronde

Platform Samenwerkingsverbanden PO-VO West-Friesland

- Samenwerkingsverband WSNS Hoorn-1: sbo De Piramide + 26 openbare basisscholen rond Hoorn
- Samenwerkingsverband WSNS Hoorn-2: sbo De Wissel + 33 bijzondere basisscholen rond Hoorn
- Samenwerkingsverband WSNS De Streek: sbo 't Palet + 30 openbare + bijzondere basisscholen
- Samenwerkingsverband VO-SVO West-Friesland: 5 VMBO + 7 AVO + 2 Praktijkscholen + 1 OPDC + REC

Uitgangspunten

- Inzetten op deskundigheidsbevordering
- Nemen van preventieve maatregelen
- Vroege onderkenning van leesproblemen en passende begeleiding
- Komen tot gezamenlijke minimale afspraken
- Vormgeven doorgaande lijn

Werkwijze SWV Hoorn 1

Kwaliteitscirkel leesproblemen + dyslexie

Opgericht in november 2002.

Opdracht:

- minimale uniforme afspraken binnen het SWV
- verbeteren kennis omtrent leesproblemen

Leden KC

Joke Dekker	IB-er/lk obs De Koet Midwoud
Inge Klaij	Orthopedagoog, lk De Klipper Hoorn
Wim Koorndijk	Directeur obs De Koet Midwoud
Tineke Oosterlee	Logopedist sbo De Piramide Hoorn
Katinka Polderman	IB-er/lk/ De Zonnewijzer Hoorn
Adri Storm	Orthopedagoog OBD Noordwest
Mieke Veldhuis	Leerkracht sbo De Piramide Hoorn

Gemeenschappelijk voor alle groepen:

- Samenvatting Protocol
- Communicatie
- Studiemiddagen
- Cadeauboek

Samenvatting Protocol

Else van
Tilburg
Lid
expergroep

Samenvatting Protocol

- leeswijzer
- begeleidingssuggesties uit SWV
- bijlagen
- minimale uniforme afspraken:
  - 1 + 2 signaleringslijst / checklist
  - 3 – 7 leeslogboek + stappenplan
  - 8 leesdossier + aanvullende tests voor aanvragen dyslexieverklaring t.b.v. VO

Communicatie:

- Coördinatiegroep
- IB-netwerk
- Directeuren
- ACLZ / Expertgroep
- Platform PO / VO
- SBO

Else van
Tilburg
Lid
expergroep

Studiemiddagen

- Groep 1+2 : 4 studiemiddagen
- Groep 3+4 : 2 studiemiddagen
- Groep 5–8 : 1 studiemiddag

Cadeauboeken

- Groep 1+2: "Werken aan taalbewustzijn"

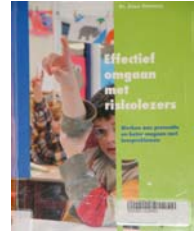
4 onderwerpen:

- Taalspel met poppen
- Werken met boeken en teksten
- Werken met ABC-muur
- Taalspel in taalhoeken

Cadeauboek

- Groep 3+4: "Elke leerling een competente lezer"

Cadeauboek

- Groep 5 -8: "Dyslectische kinderen leren lezen"

- Klassikale werkvormen voor groep 3 tm 8
- Speciale begeleidingsrelatie
- Speciale interventies:
  - Connect
  - Ralfi

werkwijze groep 1+2

Mei 2003: Samenvatting Protocol

- erbij: - materialen/interventies
- artikel voorschotbenadering A. Smits
  - signaleringslijst/checklist a.d.h.v. de
  - tussendoelen

Via IB-ers: - leerkrachten mee laten denken
- uit laten proberen
- evalueren

mei 2004: themamiddag voor de IB-ers over L+D

Sept '04 Cadeau-boek: "Werken aan Taalbewustzijn"
Opdracht: kies één werkvorm en presenteer resultaten tijdens studiemiddag in maart '05

Maart '05 **1e studiemiddag leerkrachten**
presentaties en uitwisseling

Nov. '05 2e studiemiddag

- Protocol, signaleringslijst en checklist → evaluatie
- "prentenboeken + tussendoelen" (bronnenboek)

Feb. '06 en feb 07 3e/4e studiemiddag

- uitwisseling
- deskundigheidsbevordering

Minimale uniforme afspraak groep 1+2:

Groep 1: eigen observatie-instrument/LVS

Bij risicoleerlingen → checklist groep 1

Groep 2: januari alle ln. signaleringslijst invullen

zorgleerlingen → checklist groep 2

juni: nogmaals checklist ter vergelijking

Minimale uniforme afspraken groep 3 t/m 7

Voor de leerlingen met leesproblemen:

- het leeslogboek invullen
- het stappenplan volgen

LEESLOGBOEK VOOR GROEP 5, 6, 7

Naam leerling: ..... Naam leerkracht: .....
Geboorte datum: ..... Leeslogboek ingevuld op: .....
Schoolverloop: ..... Extra begeleid door: .....

Toetsgegevens

1. Leesvaardigheid	streefdoel	Score meetmoment 1	Score meetmoment 2	Score meetmoment 3	Meetmoment 4
DM7/ EMT	min. C rijscore/min vold				
AVI (beheersingsniveau)	AVI 6 (leind groep 4)				
Soortlezen (CITO)	Min. C				
P-dictiee (Bakema e.a.)	DLE				
**					
2. Spellingvaardigheid	streefdoel	Score herfstsignering	Score meetmoment 2	Score meetmoment 3	Meetmoment 4
Spelling (CITO)	Min. C				
P-dictiee (Bakema) of P-dictiee (Stukma e.a.)	min. C DLE				
**					

** Aanvullende toetsen

Beschrijving leesproces

1. Beheersing letterkennis	Algemene indruk	Problemen met
Letter-klank koppelingen	zwak/ matig/ voldoende	
Wortenscheidingen	zwak/ matig/ voldoende	
Tweeletter klanken	zwak/ matig/ voldoende	
2. Beheersing decodeervaardigheden	Algemene indruk	Problemen met
accourtsie	zwak/ matig/ voldoende	
snelleid	zwak/ matig/ voldoende	
3. Gebruik leesstrategieën		Bijzonderheden
Overwegend spelend lezen	ja/ nee	
Gebruik makend van de context (radend lezen)	ja/ nee	
Gebruik makend van woordstructuur	ja/ nee	
Anders: nl		

Aanbevelingen voor een goede implementatie

- brede communicatie
- gevarieerde samenstelling van de KC
- duidelijke afspraken maken over taken en vergoeding KC
- betrokken en gemotiveerde KC met goede inhoudelijke en organisatorische kwaliteiten
- studiemiddagen onder schooltijd
- IB-ers en leerkrachten inschakelen en mee laten denken om breed draagvlak te creëren
- bewaken van de uitvoering
- borgen van de bereikte resultaten
- komen tot minimale uniforme afspraken voor het hele SWV

Adres voor het opvragen van nadere informatie:

SWV Hoom 1

Postbus 323

1620 AJ Hoom

Tel. 0229 - 548575

wsns.hoom1@xs4all.nl

Platform Samenwerkingsverbanden PO-VO West-Friesland

Overlegplatform voor afstemming rond:

- overleg gemeenten + externe partners
- schoolkeuzeprocedure incl. OKR
- dyslexie
- vakantierooster
- gezamenlijke professionalisering
- Passend Onderwijs

Voorwaarden voor succes:

- Goede communicatie (intern + extern)
- Duidelijke organisatiestructuur
- Heldere besluiten
- Vertrouwen
- Draagvlak
- Samenhang

Werkgroep Dyslexie PO-VO West-Friesland

- Adri Storm - SWV WSNS De Streek - OBD-medewerker
- Kine de Weerd - SWV VO-SVO West-Friesland coördinator
- Annette Schouten - SWV WSNS Hoorn-2 - psycholoog
- Wim Koorndijk - SWV WSNS Hoorn-1 - WSNS-coördinator
- Jos Loomans - Martinus College -dyslexiecoördinator VO
- Meta v.d. Brink - SG Tabor - dyslexiecoördinator VO
- Nico 't Hooft - Atlas College - beleidsmedewerker CB
- Hanny de Waart - OPDC West-Friesland -dyslexiespecialist
- Ellen Pieterse - sbo De Wissel - directeur

Protocollen

- Protocol Leesproblemen en dyslexie voor groep 1-4 2001
- Protocol Leesproblemen en dyslexie voor groep 5-8 2004
- Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs nov. 2004
- Protocol met Aanvulling Speciaal Basis Onderwijs 2005
- Protocol Dyslexie Hoger Onderwijs 2006

Handleiding Leesdossier

t.b.v.
doorgaande ontwikkelingslijn
dyslexiebegeleiding

Inhoud Leesdossier 2006-2007

1. Inleiding
2. Toestemmingsformulier van de ouders*
3. Didactische kaart, het overzicht Cito-leerlingvolgsysteem (of een ander door de school gebruikt overzicht)
4. Checklist indicatie dyslexieverklaring*
5. Checklist didactische resistentie*
6. Aanvullend onderzoek:
  - Zinsdictee: "Het wonderlijke weer"
  - Stilleestempoets: "Hoe gevaarlijk is een tekenbeet"
  - Brus/Klepel
7. Gegevens van schoolkeuze onderzoek (NIO of NDT) en NPV-J
8. Bijlagen bij onderdeel 3, 4,5 (genummerd)
9. Diversen:
  - model bevestigingsbrief voor psychologen*
  - model aanbiedingsbrief psychologen*
  - model aanbiedingsbrief voor toezending leesdossiers VO*
  - Tijdsplan schooljaar 2006/2007*
  - overzicht dyslexiecoördinatoren VO

Informatie

- www.swvdestreek.nl
- Klik aan: vrij te downloaden bestanden

of

- www.swvwestfriesland.nl
- Klik boven in balk aan: activiteiten
- Klik links in balk aan: dyslexie
- Scrol door deze pagina

